

SARA GRINFELD

ur. 1923; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne, Warszawa, współczesność
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2006, Żydzi, relacje polsko-żydowskie, antysemityzm

Relacje polsko-żydowskie w przedwojennej i współczesnej Polsce

Mi bardzo przykro, z jednej strony mi przykro, że ja mówię z panem na ten temat, ale z drugiej strony przypuszczam, że pan wie, że nas nie tak bardzo kochali. I niestety... Byłyśmy wszystkie dobrymi uczennicami, bo jak nauka, tośmy się zajmowały nauką i czymś jeszcze. Ale nie lekceważyliśmy nauki, bo wiedzieliśmy, że jeżeli my się uczymy, obierzemy jakiś ładny zawód, to będziemy szanowane, będziemy ludźmi. A w stosunkach nie szkodzi, że pan jest Polakiem, a ja Żydówką, a w stosunkach polskich nawet powojennych, kiedy byliśmy w Lublinie i szliśmy ulicą – ja na przykład nie wyglądam na Żydówkę, ale mój mąż tak – i była grupa kiedyś kilkudziesięciu Izraelczyków i z nami był też rabbi, bośmy oglądali też stare synagogi, i jak szliśmy w Warszawie, [usłyszeliśmy]: „Znowu te Żydy”. Przyjeżdżaliśmy jako turyści, zostawialiśmy tam w hotelach, w restauracjach pieniądze, nie byliśmy na czyjś koszt. I ja, która tak kochałam Polskę i miałam przyjaciółki Polki i kolegów Polaków, bardzo mnie to bolało. Myślałam, że po wojnie to już nie istnieje.

Ze szkolnej ławy [pamiętam], był taki oficer policji, nazywał się Ruciński, który miał córkę i syna. I córka jego chodziła razem ze mną do tej samej klasy, a brat był o klasę niżej. I z tą koleżanką często wychodziłyśmy ze szkoły. Ona mieszkała na ulicy Kościuszki, po drodze do mnie na ulicę Wieniawską, i prosiła mnie bardzo, żebym poszła [do niej]. Wiedziała, że ja mieszkam u obcych ludzi, nie w rodzinie, to prosiła mnie, żebym poszła z nią do jej domu i zjadła z nią obiad. „Zrobimy razem lekcje, pójdziemy na spacer później”. Ja ją bardzo lubiałam i w szkole żeśmy się przyjaźniły. Ale powiedziałam: „Przyjdzie twój brat i powie: «Ty się znowu kochasz w swojej Żydówce?»” Tak on mówił.

Data i miejsce nagrania	2006-12-05, Ramat Gan
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Jarosław Grzyb
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"